

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

P8_TA(2016)0046

Sprawozdanie z postępów Serbii w 2015 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 4 lutego 2016 r. w sprawie sprawozdania za 2015 r. w sprawie Serbii (2015/2892(RSP))

(2018/C 035/11)

Parlament Europejski,

- uwzględniając konkluzje prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Salonikach w dniach 19–20 czerwca 2003 r. dotyczące perspektywy przystąpienia państw Bałkanów Zachodnich do Unii Europejskiej,
- uwzględniając decyzję Rady 2008/213/WE z dnia 18 lutego 2008 r. w sprawie zasad, priorytetów i warunków zawartych w partnerstwie europejskim z Serbią oraz uchylającą decyzję 2006/56/WE ⁽¹⁾,
- uwzględniając opinię Komisji z dnia 12 października 2011 r. w sprawie złożonego przez Serbię wniosku o członkostwo w Unii Europejskiej (SEC(2011)1208),
- uwzględniając Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu między Wspólnotami Europejskimi i ich państwami członkowskimi a Republiką Serbii, który wszedł w życie dnia 1 września 2013 r.,
- uwzględniając rezolucję Rady Bezpieczeństwa ONZ nr 1244 (1999), opinię doradcą Międzynarodowego Trybunału Sprawiedliwości (MTS) z dnia 22 lipca 2010 r. w sprawie kwestii zgodności jednostronnej deklaracji niepodległości Kosowa z prawem międzynarodowym oraz rezolucję Zgromadzenia Ogólnego ONZ A/RES/64/298 z dnia 9 września 2010 r., w której uznano treść opinii i z zadowoleniem przyjęto gotowość UE do ułatwienia dialogu między Serbią a Kosowem,
- uwzględniając oświadczenie i zalecenia z czwartego posiedzenia Komisji Parlamentarnej ds. Stabilizacji i Stowarzyszenia UE–Serbia z dni 7–8 października 2015 r.,
- uwzględniając wyniki konferencji wysokiego szczebla w sprawie szlaku wschodniośroziemnomorskiego i zachodnio-bałkańskiego, która odbyła się w dniu 8 października 2015 r. w Luksemburgu,
- uwzględniając konkluzje Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z dnia 9 listopada 2015 r. w sprawie środków na rzecz radzenia sobie z kryzysem uchodźczym i migracyjnym oraz konkluzje Rady do Spraw Zagranicznych z dnia 12 października 2015 r. w sprawie migracji,
- uwzględniając 17-punktowy plan uzgodniony podczas posiedzenia w sprawie zachodniobałkańskiego szlaku migracyjnego, zorganizowanego w dniu 25 października 2015 r. z udziałem przywódców państw członkowskich UE i państw nienależących do UE w związku z niepokojącą sytuacją dotyczącą napływu uchodźców i migrantów;
- uwzględniając sprawozdanie Komisji z dnia 10 listopada 2015 r. z postępów Serbii w 2015 r. (SWD(2015)0211),
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 11 marca 2015 r. w sprawie sprawozdania z postępów Serbii w 2014 r. ⁽²⁾,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 kwietnia 2015 r. z okazji Międzynarodowego Dnia Romów – antycyganizm w Europie i uznanie przez UE dnia pamięci o ludobójstwie Romów podczas drugiej wojny światowej ⁽³⁾,

⁽¹⁾ Dz.U. L 80 z 19.3.2008, s. 46.

⁽²⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0065.

⁽³⁾ Teksty przyjęte, P8_TA(2015)0095.

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

- uwzględniając konkluzje Rady z dnia 15 grudnia 2015 r. w sprawie rozszerzenia oraz procesów stabilizacji i stowarzyszenia,
  - uwzględniając pracę stałego sprawozdawcy Komisji Spraw Zagranicznych ds. Serbii Davida McAllistera,
  - uwzględniając art. 123 ust. 2 Regulaminu,
- A. mając na uwadze, że w dniu 28 czerwca 2013 r. Rada Europejska postanowiła rozpocząć negocjacje akcesyjne z Serbią; mając na uwadze, że w dniu 21 stycznia 2014 r. odbyła się pierwsza konferencja międzyrządowa; mając na uwadze, że w marcu 2015 r. zakończono przegląd zgodności prawa krajowego z prawem unijnym; mając na uwadze, że we wrześniu 2015 r. Serbia zatwierdziła pełny skład swojego zespołu negocjacyjnego;
- B. mając na uwadze, że w swoim sprawozdaniu za 2015 r. w sprawie Serbii Komisja zdała relację z postępów Serbii poczynionych na drodze do integracji europejskiej i oceniła starania tego kraju, by spełnić kryteria kopenhaskie oraz warunki procesu stabilizacji i stowarzyszenia; mając na uwadze, że Komisja zastosowała nowe podejście do sprawozdawczości, zgodnie z którym odnośne państwa otrzymują znacznie precyzyjniejsze wskazówki dotyczące obszarów, na których muszą się skoncentrować;
- C. mając na uwadze, że Serbię, jak każde państwo ubiegające się o członkostwo w UE, należy oceniać na podstawie postępów w wypełnianiu, wdrażaniu i stosowaniu wspólnego dla wszystkich zbioru kryteriów, a także mając na uwadze, że harmonogram akcesji zależy od zaangażowania w realizację niezbędnych reform oraz ich jakości;
- D. mając na uwadze, że Serbia poczyniła istotne kroki w celu normalizacji stosunków z Kosowem, czego wynikiem jest Pierwsze porozumienie w sprawie zasad regulujących normalizację stosunków z dnia 19 kwietnia 2013 r.; mając na uwadze, że dnia 25 sierpnia 2015 r. osiągnięto cztery ważne porozumienia; mając na uwadze, że postępy negocjacji akcesyjnych Serbii muszą odbywać się równolegle z postęпами w procesie normalizacji stosunków z Kosowem zgodnie z ramami negocjacyjnymi; mając na uwadze, że dalsze wysiłki mają fundamentalne znaczenie dla trwałego uspokojenia tych stosunków; mając na uwadze, że sprawą najwyższej wagi jest pełne wdrożenie wszystkich porozumień przez obie strony;
- E. mając na uwadze, że w lipcu 2015 r. Serbia przystąpiła jako 33. państwo do unijnego mechanizmu ochrony ludności;
- F. mając na uwadze, że UE podkreśliła konieczność wzmocnienia zarządzania gospodarczego, praworządności i zdolności administracji publicznej we wszystkich krajach Bałkanów Zachodnich;
- G. mając na uwadze, że UE uczyniła praworządność głównym elementem polityki rozszerzenia;
- H. mając na uwadze, że w styczniu 2015 r. Serbia objęła przewodnictwo Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE);
1. z zadowoleniem przyjmuje rozpoczęcie negocjacji oraz otwarcie rozdziałów 32 (kontrola finansowa) i 35 (inne kwestie – punkt 1: normalizacja stosunków między Serbią a Kosowem) na konferencji międzyrządowej w Brukseli w dniu 14 grudnia 2015 r.; z zadowoleniem przyjmuje stałe zaangażowanie Serbii w proces integracji europejskiej; wzywa Serbię do czynnych działań w celu upowszechniania wiedzy o tej strategicznej decyzji w społeczeństwie serbskim; zauważa z zadowoleniem, że Serbia przyjęła ambitny program reform; wzywa Serbię do stanowczego stawienia czoła reformom systemowym i społeczno-gospodarczym; wzywa Serbię, aby podczas wdrażania reform potraktowała ze szczególną uwagą młodzież;
  2. z zadowoleniem przyjmuje przygotowania Serbii do faktycznego rozpoczęcia negocjacji akcesyjnych, obejmujące zakończenie przeglądu zgodności prawa krajowego z prawem unijnym oraz opracowanie i złożenie kompleksowych planów działania dotyczących rozdziałów 23 (wymiar sprawiedliwości i prawa podstawowe) i 24 (sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo); wyraża nadzieję, że rozdziały te będzie można otworzyć na początku 2016 r.; podkreśla, że szczegółowe negocjacje w sprawie rozdziałów 23 i 24 są niezbędne, aby poruszyć kwestię koniecznych reform w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości i praw podstawowych oraz sprawiedliwości, wolności i bezpieczeństwa; przypomina, że postępom w tych

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

obszarach powinny towarzyszyć ogólne postępy w negocjacjach; podkreśla, że negocjacje w sprawie rozdziału 35 mają kluczowe znaczenie dla postępów Serbii na ścieżce ku integracji z UE; w związku z tym jest zdania, że pełna normalizacja stosunków między Serbią a Kosowem jest istotnym warunkiem przystąpienia Serbii do UE;

3. podkreśla, że gruntowne wdrożenie przepisów i strategii politycznych pozostaje głównym wskaźnikiem pomyślnego procesu integracji; zachęca serbskich przywódców politycznych do kontynuowania reform koniecznych do dostosowania do standardów UE; wzywa władze serbskie, by usprawniły planowanie, koordynację i monitorowanie wdrażania nowych przepisów i strategii politycznych;

4. z zadowoleniem przyjmuje postępy Serbii w dziedzinie przedsiębiorczości, w ograniczaniu deficytu budżetowego, a także na rynku pracy, w tym w odniesieniu do prawa pracy i polityki zatrudnienia; zachęca władze serbskie do dalszej poprawy klimatu inwestycyjnego w całej Serbii oraz do zmniejszania różnic ekonomicznych i społecznych między regionami, zapewnienia ochrony inwestycji zagranicznych i rozwiązania długotrwałych sporów inwestycyjnych oraz, uznając postępy w restrukturyzacji przedsiębiorstw publicznych, wskazuje na znaczenie odpowiednich dalszych postępów i przejrzystości procesu prywatyzacji; podkreśla, że Serbia musi dostosować przepisy w dziedzinie kontroli pomocy państwa do wspólnotowego dorobku prawnego;

5. z zadowoleniem przyjmuje postępy w reformach gospodarczych, które poprawiły sytuację budżetową Serbii, a także wzywa Komisję do dalszego wspierania rządu w jego planach przeprowadzenia kolejnych reform, w szczególności dotyczących nierównowagi budżetowej oraz reform najważniejszych sektorów gospodarki;

6. pochwała konstruktywną postawę Serbii w obliczu kryzysu migracyjnego; stwierdza jednak, że konieczne jest pogłębienie konstruktywnej postawy wobec krajów sąsiadujących; zauważa, że Serbia jest ważnym i pomocnym partnerem UE na Bałkanach i że z tego względu UE powinna koniecznie zapewnić zasoby i odpowiednią pomoc finansową; zauważa z zadowoleniem, że Serbia poczyniła znaczne starania, aby – przy wsparciu UE i międzynarodowym – zapewnić obywatelom państw trzecich schronienie i pomoc humanitarną; wzywa Serbię do niezwłocznego zwiększenia swoich zdolności recepcyjnych; zauważa, że konieczne są kompleksowe reformy, aby usprawnić cały system azylowy i dostosować go do dorobku prawnego UE i norm międzynarodowych; odnotowuje, że Serbia podjęła dalsze działania, aby zająć się problemem bezzasadnych wniosków o udzielenie azylu składanych przez obywateli serbskich w państwach członkowskich UE i państwach stowarzyszonych w ramach Schengen; wzywa Serbię, aby przyczyniła się do dalszego zmniejszenia liczby bezzasadnych wniosków; podkreśla, że zdolności i zasoby umożliwiające reintegrację osób powracających pozostają ograniczone;

7. wzywa Serbię, by zwiększyła starania w celu stopniowego dostosowania swojej polityki zagranicznej i polityki bezpieczeństwa do polityki prowadzonej przez UE, w tym polityki wobec Rosji; w tym kontekście ubolewa nad przeprowadzeniem wspólnych serbsko-rosyjskich ćwiczeń wojskowych; z zadowoleniem przyjmuje aktywny udział Serbii w międzynarodowych operacjach utrzymywania pokoju;

Praworządność

8. podkreśla nadrzędne znaczenie zasad praworządności; podkreśla istotne znaczenie niezawisłego sądownictwa; zauważa, że choć poczyniono pewne postępy w dziedzinie wymiaru sprawiedliwości, a mianowicie przyjęto przepisy dotyczące oceny sędziów i prokuratorów, ingerencja polityczna nadal jest znaczna; zauważa, że profesjonalne organy sądowe domagają się zapewnienia odpowiednich zasobów; wzywa władze do wdrożenia krajowej strategii reformy sądownictwa zgodnie z planem działania dotyczącym rozdziału 23, do zapewnienia niezawisłości sądownictwa oraz do dopilnowania, by praca sędziów i prokuratorów była wolna od wpływów politycznych; wzywa rząd do przyjęcia nowej ustawy o bezpłatnej pomocy prawnej oraz wprowadzenia zmian prawnych mających na celu poprawę jakości i spójności praktyki sądowej i kształcenia sędziów; wyraża zaniepokojenie z powodu ciągłych zaległości w rozpatrywaniu spraw sądowych pomimo programu ograniczenia liczby takich spraw przygotowanego przez Najwyższy Sąd Kasacyjny oraz wzywa Serbię do poczynienia dalszych kroków, aby zwiększyć zaufanie do wymiaru sprawiedliwości;

9. przypomina rządowi serbskiemu, by w pełni i w sposób wykluczający dyskryminację wdrożył ustawę o rehabilitacji; sugeruje rządowi Serbii, by wprowadził dalsze poprawki do ustawy o restytucji w celu usunięcia wszelkich przeszkód proceduralnych i prawnych uniemożliwiających restytucję w naturze;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

10. zauważa, że w regionie szerzy się korupcja i przestępczość zorganizowana, które stanowią przeszkodę dla demokratycznego, społecznego i gospodarczego rozwoju Serbii; odnotowuje, że poczyniono pewne postępy w zwalczaniu korupcji, która jednak nadal stanowi niepokojący element serbskiej rzeczywistości, dzięki stałemu wdrażaniu przepisów i uchwaleniu ustawy o ochronie demaskatorów; podkreśla potrzebę odniesienia wymiernych sukcesów w zakresie śledztw dotyczących korupcji i ostatecznych aktów oskarżenia o to przestępstwo, w tym o korupcję na wysokim szczeblu, a także potrzebę koordynacji i monitorowania pełnej realizacji strategii antykorupcyjnej, o której mowa w planie działania dotyczącym rozdziału 23, we wszystkich kluczowych instytucjach; wzywa władze do dopilnowania, by Agencja Antykorupcyjna i Rada Antykorupcyjna były w stanie w pełni i skutecznie realizować swój mandat, a instytucje publiczne podejmowały działania następcze na podstawie ich zaleceń; jest zdania, że aby skuteczniej walczyć z tymi problemami, niezbędna jest strategia regionalna oraz ściślejsza współpraca wszystkich krajów w regionie; wzywa ośrodki akademickie, aby wraz z władzami państwowymi i urzędnikami państwowymi przyjęły przepisy w tym obszarze w celu przeprowadzenia dochodzenia w przypadkach plagiatu i zapobiegania takim sytuacjom w przyszłości;

11. wzywa władze serbskie do nowelizacji i wdrożenia przepisów kodeksu karnego dotyczących przestępstw gospodarczych i korupcji, aby zapewnić wiarygodne i przewidywalne ramy prawa karnego; kolejny raz powtarza, że jest głęboko zaniepokojony zapisami i wdrożeniem art. 234 kodeksu karnego dotyczącego nadużywania władzy wynikającej z zajmowania odpowiedzialnych stanowisk; ponownie wzywa do przeprowadzenia niezależnego i dogłębnego przeglądu przekwalifikowanych spraw związanych z nadużywaniem władzy wynikającej z zajmowania odpowiedzialnych stanowisk, tak aby można było niezwłocznie wycofać długoletnie niesprawiedliwe oskarżenia;

12. zauważa, że konieczne są większe wysiłki w walce z przestępczością zorganizowaną oraz wymierne sukcesy w wydawaniu prawomocnych wyroków skazujących, zgodnie z planem działania dotyczącym rozdziału 24; wzywa Komisję i państwa członkowskie do zapewnienia Serbii wsparcia eksperckiego, aby mogła ustanowić ramy instytucjonalne i pozyskać wiedzę fachową w celu skutecznego zwalczania przestępczości zorganizowanej; w związku z tym wzywa do bezpośredniej współpracy między serbskimi i kosowskimi organami ścigania oraz biurami łącznikowymi w Belgradzie i Prisztinie;

Demokracja

13. odnotowuje wysiłki mające na celu poprawę procesu konsultacji w parlamencie i dalszy wzrost zaangażowania parlamentu w proces negocjacji akcesyjnych; jest nadal zaniepokojony zbyt częstym stosowaniem trybu nadzwyczajnego przy uchwalaniu prawa, w tym prawa dotyczącego procesu przystąpienia do UE, ponieważ w tym trybie nie zawsze jest możliwe przeprowadzenie wystarczających konsultacji z zainteresowanymi stronami i opinią publiczną; podkreśla, że należy dodatkowo wzmocnić nadzór parlamentarny nad władzą wykonawczą; podkreśla znaczenie aktywnego i konstruktywnego udziału opozycji w procesie podejmowania decyzji i instytucjach demokratycznych; podkreśla, że finansowanie partii politycznych musi być przejrzyste i zgodne z najwyższymi międzynarodowymi standardami;

14. podkreśla znaczenie działalności organizacji społeczeństwa obywatelskiego w społeczeństwie demokratycznym; zauważa, że poprawiła się współpraca między rządem a organizacjami społeczeństwa obywatelskiego; zachęca władze serbskie do podjęcia dodatkowych działań, aby zapewnić przejrzysty dialog między społeczeństwem obywatelskim a instytucjami państwowymi oraz zwiększyć skuteczne zaangażowanie przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego i mniejszości narodowych w proces podejmowania decyzji; wzywa władze do zagwarantowania odpowiedniego wsparcia finansowego dla skutecznego funkcjonowania organizacji społeczeństwa obywatelskiego; apeluje o terminowe i przejrzyste informowanie obywateli, organizacji i opinii publicznej o postępach w procesie negocjacji akcesyjnych oraz o ułatwianie im szerokiego udziału w tym procesie;

15. ponawia swój apel do serbskiego rządu o pełne wprowadzenie zaleceń wydanych misje obserwacji wyborów z ramienia OBWE/ODIHR, zwłaszcza dotyczących przejrzystości finansowania kampanii i procesów wyborczych; wzywa władze do odpowiedniego zbadania przypadków użycia przemocy, zastraszania i nieprawidłowości, do których doszło w trakcie wyborów samorządowych oraz podczas kampanii wyborczej;

16. ponownie zaznacza, jak ważną rolę odgrywają niezależne organy regulacyjne, w tym Rzecznik Praw Obywatelskich, w zapewnianiu nadzoru nad władzą wykonawczą i jej rozliczaniu; wzywa władze, by udzieliły Rzecznikowi Praw Obywatelskich pełnego wsparcia politycznego i administracyjnego w jego pracy oraz powstrzymały się od narażania go na nieuzasadnioną krytykę;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

17. z zadowoleniem odnotowuje przyjęcie planu działania dotyczącego kompleksowej reformy administracji publicznej, ustawy o kontroli inspekcji, krajowej strategii szkoleniowej dla samorządów oraz ustawy o maksymalnej liczbie pracowników sektora publicznego, a także apeluje o ich natychmiastowe wdrożenie; podkreśla potrzebę odpolitycznienia i profesjonalizacji administracji publicznej oraz zwiększenia przejrzystości procedur rekrutacji i zwolnień z myślą o zapewnieniu profesjonalizmu, neutralności i ciągłości administracji publicznej;

Prawa człowieka

18. z zadowoleniem przyjmuje fakt, że Serbia dysponuje odpowiednimi ramami prawnymi i instytucjonalnymi, aby chronić prawa człowieka i podstawowe wolności; zauważa jednak, że nadal występują uchybienia w ich wdrażaniu, zwłaszcza w odniesieniu do zapobiegania dyskryminacji grup szczególnie wrażliwych, w tym osób niepełnosprawnych, osób z HIV/AIDS i osób LGBTI; wyraża zadowolenie z powodu pomyślnego przeprowadzenia parady równości w dniu 20 września 2015 r.; podkreśla jednak, że dyskryminacja i przemoc wobec osób LGBTI wciąż jest przedmiotem zaniepokojenia; w związku z tym zachęca rząd, by zastosował się do zalecenia CM/Rec(2010)5 Komitetu Ministrów Rady Europy dla państw członkowskich; wyraża zaniepokojenie liczbą ataków na członków grup szczególnie wrażliwych, które nie zostały jeszcze w pełni zbadane; ponadto wyraża zaniepokojenie utrzymującym się problemem przemocy domowej; wzywa władze do aktywnego promowania poszanowania praw człowieka dla wszystkich;

19. wyraża zaniepokojenie faktem, że nie poczyniono postępów w celu poprawy sytuacji dotyczącej wolności słowa i mediów; z niepokojem odnotowuje ciągłą presję polityczną, która podważa niezależność mediów, prowadząc do rosnącej autocenzury mediów; jest zaniepokojony, że dziennikarze są poddawani presji politycznej, zastraszani, brutalnie traktowani i kierowane są pod ich adresem groźby, kiedy wykonują swój zawód; wzywa władze do prowadzenia dochodzeń we wszystkich przypadkach ataków na dziennikarzy i redakcje, silnie potępianych również przez Międzynarodowe Stowarzyszenie Dziennikarzy; przypomina, że nowe ustawy medialne muszą zostać wdrożone w całości; podkreśla, że konieczna jest całkowita przejrzystość w zakresie własności mediów i ich finansowania, a także niedyskryminacji w kwestii przydziału reklam państwowych;

20. jest poważnie zaniepokojony powtarzającymi się przeciekami do mediów na temat toczących się postępowań karnych, które naruszają domniemanie niewinności; wzywa serbskie władze, aby dogłębnie zbadały szereg głośnych przypadków, w których dowody rzekomych nadużyć zostały przedstawione przez media;

Poszanowanie i ochrona mniejszości

21. podkreśla, jak ważna jest rola Krajowych Rad Mniejszości we wspieraniu praw mniejszości narodowych oraz ich demokratycznego charakteru, a także zachęca do odpowiedniego i podlegającego weryfikacji finansowania tych rad; wyraża zadowolenie z powodu zaangażowania Serbii w przygotowanie odpowiedniego planu działania dla mniejszości narodowych, który dalej usprawni wdrażanie i rozwój praktyk i ram prawnych dotyczących mniejszości narodowych; ponawia apel do Serbii o dopilnowanie, by poziom nabytych praw i kompetencji pozostał niezmienny w procesie ich prawnego dostosowywania do decyzji serbskiego Trybunału Konstytucyjnego, oraz wzywa do jak najszybszego przyjęcia ustawy o Krajowych Radach Mniejszości w celu wyjaśnienia ich statusu prawnego i pewności co do ich jurysdykcji; wyraża poważne zaniepokojenie w związku z przerwaniem nadawania programów w językach mniejszości z powodu zapowiedzianej prywatyzacji mediów; wzywa Serbię do zwiększenia wysiłków mających na celu skuteczne i spójne wdrożenie przepisów dotyczących ochrony mniejszości i niedyskryminacyjnego traktowania mniejszości narodowych w całej Serbii, w tym w dziedzinie edukacji, zwłaszcza w kwestii terminowego finansowania i tłumaczenia podręczników w językach mniejszości, używania języków mniejszości, reprezentacji w organach administracji publicznej i organach przedstawicielskich na szczeblu lokalnym, regionalnym i krajowym oraz dostępu do mediów i posługi religijnej w językach mniejszości; zachęca rząd Serbii do wdrożenia wszystkich traktatów międzynarodowych i umów dwustronnych dotyczących praw mniejszości;

22. zauważa, że różnorodność kulturowa Wojwodiny również wnosi wkład w tożsamość Serbii; podkreśla, że autonomii Wojwodiny nie należy osłabiać oraz że należy bez dalszej zwłoki przyjąć ustawę o zasobach Wojwodiny, zgodnie z konstytucją;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

23. wzywa władze serbskie do wdrożenia konkretnych środków na rzecz poprawy sytuacji Romów, zwłaszcza w odniesieniu do wydawania dokumentów osobistych, edukacji, mieszkalnictwa, opieki zdrowotnej i zatrudnienia; apeluje ponadto do władz serbskich o zagwarantowanie sprawiedliwej reprezentacji Romów w instytucjach publicznych i życiu publicznym, w tym również o poświęcenie szczególnej uwagi włączeniu społecznemu kobiet romskich; podkreśla, że należy dalej wzmacniać politykę integracji Romów i skutecznie zwalczać dyskryminację, uwzględniając przemoc doświadczaną przez przedstawicieli organizacji pozarządowych reprezentujących tę mniejszość, w związku z tym oczekuje na środki z zapowiadanego planu działania i strategii włączenia społecznego Romów; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje „deklarację z Prisztiny”, w której wezwano rządy, organizacje międzynarodowe i międzyrządowe oraz organizacje społeczeństwa obywatelskiego do powszechnego stosowania zasad niedyskryminacji i równości w pracach i działaniach na rzecz wspierania i przestrzegania praw Romów;

Współpraca regionalna i stosunki dobrosąsiedzkie

24. docenia konstruktywną postawę serbskiego rządu w stosunkach z krajami sąsiedzkimi, gdyż umożliwiła ona znaczne postępy zarówno we współpracy regionalnej, jak i w zacieśnianiu stosunków z UE, oraz wzywa Serbię do dalszego zacieśniania stosunków dobrosąsiedzkich; wzywa Serbię do wspierania dobrosąsiedzkich stosunków oraz pokojowego rozwiązywania sporów, co obejmuje propagowanie klimatu tolerancji i potępienie wszelkich form nawoływania do nienawiści lub retoryki wojennej oraz unikanie gestów, takich jak publiczne powitania osób skazanych za zbrodnie wojenne; zauważa, że nierozstrzygnięte spory i problemy, zwłaszcza kwestie wytyczenia granic, sukcesji, zwrotu dóbr kultury i ujawnienia jugosłowiańskich archiwów, należy rozwiązać zgodnie z prawem międzynarodowym i ustalonymi zasadami, m.in. przez wykonywanie prawnie wiążących umów, w tym umowy w sprawie sukcesji, oraz że spory dwustronne należy rozwiązać na wczesnych etapach procesu akcesyjnego zgodnie z prawem międzynarodowym; podkreśla konstruktywną rolę Serbii w „procesie berlińskim” oraz w inicjatywie sześciu państw Bałkanów Zachodnich i jej programie dotyczącym sieci połączeń; z zadowoleniem przyjmuje inne inicjatywy ukierunkowane na przyszłość Bałkanów Zachodnich, zwłaszcza proces z Brda, który tworzy ważne ramy współpracy w obszarze politycznym i technicznym; ponadto jest zdania, że konkretna współpraca w obszarach zainteresowania może przyczynić się do stabilizacji Bałkanów Zachodnich; w związku z tym pochwała pierwsze wspólne posiedzenie ministerialne Serbii oraz Bośni i Hercegowiny, które odbyło się dnia 4 listopada 2015 r. w Sarajewie; wzywa Serbię do dalszego promowania stabilizacji i umocnienia instytucjonalnego Bośni i Hercegowiny w ramach istniejących kontaktów i stosunków dobrosąsiedzkich z tym krajem; ponownie wzywa władze serbskie do podjęcia dalszych środków na rzecz współpracy transgranicznej z sąsiadującymi państwami członkowskimi UE, w tym również w ramach programów współpracy transgranicznej i transnarodowej na lata 2014–2020 oraz strategii UE na rzecz regionu Dunaju; z zadowoleniem przyjmuje koncepcję rozpoczęcia negocjacji w sprawie podpisania traktatu o stosunkach dobrosąsiedzkich z sąsiadującymi krajami i ma nadzieję, że wpłynie to korzystnie na rozwój w całym regionie; wyraża zadowolenie z powodu spotkania premierów Bułgarii, Rumunii i Serbii w sprawie współpracy w dziedzinie infrastruktury energetycznej i transportowej;

25. zachęca Serbię do dalszej współpracy z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla Byłej Jugosławii (MTKJ) w duchu pojednania i stosunków dobrosąsiedzkich; podkreśla znaczenie nadrzędnej strategii krajowej na rzecz rozliczania na szczeblu krajowym zbrodni wojennych; wzywa władze do dalszych prac poświęconych losowi osób zaginionych oraz przygotowaniu systemu odszkodowań dla ofiar i ich rodzin będącego ważnym warunkiem wstępnym pojednania, a także zapewnieniu rodzinom ofiar możliwości poznania losu ich zaginionych członków rodziny; zaznacza, że ustawa o ofiarach cywilnych powinna zostać przyjęta bez zbędnej zwłoki, zważywszy że istniejące przepisy nie uznają wielu grup ofiar zbrodni wojennych; zauważa, że nadal pojawiają się kontrowersje, zwłaszcza dotyczące różnych interpretacji najnowszej historii; ponownie wyraża poparcie dla inicjatywy RECOM, komisji regionalnej ds. ustalenia faktów dotyczących zbrodni wojennych i innych poważnych przypadków naruszenia praw człowieka popełnionych w byłej Jugosławii;

26. wyraża zadowolenie z powodu publikacji projektu krajowej strategii w sprawie zbrodni wojennych, określającej plany ścigania przestępstw popełnionych w latach 90. ubiegłego wieku w byłej Jugosławii; podkreśla potrzebę wzmocnienia i odpolitycznienia serbskich instytucji zajmujących się zbrodniami wojennymi; wzywa Serbię do ustanowienia efektywnego systemu ochrony świadków i ofiar oraz do zagwarantowania ofiarom i ich rodzinom prawa do odszkodowania; wzywa do poprawy współpracy regionalnej w sprawach dotyczących zbrodni wojennych; ponawia apel do Serbii o powtórne zbadanie przepisów dotyczących jurysdykcji w sprawach dotyczących zbrodni wojennych w duchu pojednania i dobrosąsiedzkich stosunków oraz we współpracy z Komisją i sąsiadami;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

27. z zadowoleniem przyjmuje stałe zaangażowanie Serbii w proces normalizacji stosunków z Kosowem oraz finalizację kluczowych porozumień w dniu 25 sierpnia 2015 r., a mianowicie porozumień dotyczących ustanowienia stowarzyszenia/wspólnoty gmin kosowskich zamieszkiwanych w większości przez Serbów, energetyki, telekomunikacji oraz mostu w Mitrowicy; wzywa Serbię do szybkiego wdrożenia jej części tych porozumień i do konstruktywnej współpracy z Kosowem w formułowaniu i wdrażaniu przyszłych porozumień; dostrzega postępy w następujących dziedzinach: policja i obrona cywilna, ubezpieczenia pojazdów, cła, uzgodnienia w zakresie instytucji łącznikowych i kataster; przypomina, że postępy w rozmowach powinny być mierzone konkretnymi rozwiązaniami w terenie; wzywa Serbię i Kosowo do unikania negatywnej retoryki i do dalszych działań na rzecz pełnego i terminowego wykonania w dobrej wierze wszystkich już osiągniętych porozumień oraz do stanowczej kontynuacji procesu normalizacji; wzywa oba rządy i instytucje UE do podejmowania nieustannych wysiłków w celu komunikowania i wyjaśniania postanowień osiągniętych porozumień, aby zbliżyć do siebie albańskie i serbskie wspólnoty etniczne w Kosowie; wyraża uznanie dla wysiłków środowiska przedsiębiorców, któremu przewodzą izby handlowe, na rzecz normalizacji stosunków przez zaangażowanie w dialog między izbami handlowymi Serbii i Kosowa w celu zniesienia barier w prowadzeniu działalności gospodarczej między dwiema stronami i ułatwienia kontaktów oraz współpracy między przedsiębiorstwami; apeluje do Komisji, aby wspierała utrzymanie i rozwój tych działań w przyszłości; zachęca Serbię i Kosowo do wskazania nowych tematów dialogu z myślą o poprawie warunków życia ludzi i o kompleksowej normalizacji stosunków; wzywa Europejską Służbę Działań Zewnętrznych (ESDZ) do przeprowadzenia oceny wyników obu stron w wypełnianiu ich zobowiązań; apeluje do Serbii o prowadzenie działań w duchu stosunków dobrosąsiedzkich i wyraża nadzieję, że kwestia odrzuconego wniosku Kosowa o członkostwo w UNESCO nie przeszkodzi w dialogu ani dalszej integracji Kosowa w organizacjach regionalnych i międzynarodowych oraz że nadal będzie trwać współpraca i będą podejmowane wysiłki na rzecz ochrony dziedzictwa kulturowego; zachęca Belgrad i Prisztinę do utrzymywania dobrosąsiedzkich stosunków; z zadowoleniem przyjmuje wznowienie rozmów między premierem Serbii A. Vučićem i premierem Kosowa I. Mustafą w dniu 27 stycznia 2016 r.; zauważa, że tematem dyskusji było między innymi wzajemne uznawanie dyplomów szkół wyższych i dyplomów zawodowych oraz poprawa połączeń drogowych i kolejowych; podkreśla, że postępy na miejscu przyniosą korzyści całemu regionowi;

28. w kontekście procesu berlińskiego popiera utworzenie Forum Społeczeństwa Obywatelskiego Bałkanów Zachodnich, które daje przedstawicielom społeczeństwa obywatelskiego z tego regionu okazję do wymiany idei, wyrażenia niepokojów i formułowania konkretnych zaleceń dla decydentów, oraz wzywa do kontynuacji tego procesu na następnym szczycie, który ma odbyć się w 2016 r. w Paryżu, i do zorganizowania warsztatów przygotowawczych dla organizacji społeczeństwa obywatelskiego w regionie;

Energia, środowisko i transport

29. podkreśla, że Serbia jako strona Wspólnoty Energetycznej powinna nadal odgrywać czynną rolę w pracach instytucji tej Wspólnoty i kontynuować wdrażanie dorobku prawnego, aby budować zrównoważone i bezpieczne systemy energetyczne; wzywa władze, by rozpoczęły realizację celów ustanowionych w strategii rozwoju sektora energetyki, ponieważ w sektorze energii ze źródeł odnawialnych nie ma żadnej znaczącej inwestycji; zachęca Serbię do rozwijania konkurencji na rynku gazu oraz do podjęcia działań w celu lepszego dostosowania przepisów w dziedzinie energii ze źródeł odnawialnych i efektywności energetycznej do dorobku prawnego Wspólnoty, a także wzywa Serbię do zwrócenia większej uwagi na zieloną energię; wzywa Komisję do wspierania rządu Serbii w jego staraniach na rzecz zmniejszenia zależności kraju od importu energii oraz dywersyfikacji dostaw gazu do Serbii; odnotowuje, że ostatnio przyjęty pakiet IPA II 2015 obejmuje program o wartości 155 mln EUR na wsparcie finansowania ważnych regionalnych projektów infrastrukturalnych w sektorach energetyki i transportu na Bałkanach Zachodnich; zachęca Serbię, aby dołączyła do średnich zobowiązań UE w obszarze zmiany klimatu i porozumienia osiągniętego w Paryżu na konferencji COP21;

30. w związku ze znaczeniem europejskiego ugrupowania współpracy terytorialnej (EUWT) dla dalszego rozwoju współpracy transgranicznej pomiędzy państwami członkowskimi UE i ich sąsiadami, wzywa rząd Serbii do zapewnienia niezbędnych ram prawnych, które pozwolą na udział Serbii w EUWT;

31. wyraża zaniepokojenie brakiem egzekwowania przepisów dotyczących odpadów i wzywa władze serbskie do zwiększenia wysiłków na rzecz zamknięcia i uprzątnięcia nielegalnych wysypisk śmieci oraz do opracowania wiarygodnej polityki ograniczania ilości odpadów zgodnie z dyrektywą ramową w sprawie odpadów;

Czwartek, 4 lutego 2016 r.

32. z zadowoleniem przyjmuje plan odbudowy, unowocześnienia i modernizacji części sieci kolejowej i zachęca serbskie władze do dalszego udoskonalania transportu publicznego we współpracy z krajami sąsiadującymi;

o

o o

33. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji oraz rządowi i parlamentowi Serbii.
